

MUSIIKKILUOKKIEN MUSIIKIN OPETUSSUUNNITELMA, SIMONKALLIO

JOHDANTO

Valtakunnallisten perusteiden lisäksi Vantaan peruskoulun musiikkiluokkien opetuksen tavoitteena on auttaa musikaalisuustestin perusteella valittuja oppilaita kehittämään omaa erityisosaamisen aluettaan tavoitteellisesti, aktiivisesti ja pitkäjänteisesti. Opetuksessa painotetaan oppilaan omaa musisointia laulamalla ja soittamalla, sekä syvennetään musiikkitietoutta monipuolisesti.

Simonkallion koulussa musiikkiluokkalaisten opiskelu pohjautuu paitsi valtakunnalliseen musiikin opetussuunnitelmaan, erityisesti Vantaan kaupungin yleisopetuksen musiikin opetussuunnitelmaan, jonka osa-alueita sekä syvennetään että laajennetaan musiikkiluokkalaisten opetussuunnitelmassa. Osa-alueiden tavoitteet ovat vaativampia ja sisältöalue laajempi kuin kaupungin yleisopetuksen musiikin opetussuunnitelmassa. Koulussamme painotus on klassisen taidemusiikin opetuksessa sekä sinfoniaorkesteri- ja kuorotoiminnassa muita musiikkityylejä kuitenkin unohtamatta. Koulu tarjoaa myös bändikerhotoimintaa mahdollisuuksien mukaan. Jokainen musiikkiluokkalainen valitsee itselleen sinfoniaorkesterisoittimen, jonka soittaminen ja soittotunneilla käyminen samoin kuin jossakin koulun kuorossa laulaminen ovat edellytyksenä musiikkiluokalla opiskelemiselle koko alakoulun ajan.

Musiikin opetus on jaettavissa kolmeen osa-alueeseen, musisointi, musiikin kuuntelu ja musiikin tuntemus, joista musiikin kuuntelemisen taito on perustana kaikelle musiikilliselle toiminnalle:

- äänenkäyttöä kehittäviä harjoituksia ja eri laulutyyliin perehdyttävää moniäänistä ohjelmistoa ottaen huomioon poikien äänen muuntuminen yläasteen aikana,
- yhteissoittoa kehitetään edelleen erilaisissa orkestereissa ja pienyhtyeissä, joiden monipuolista ohjelmistoa (eri tyylejä, kulttuureja jne.) valittaessa huomioidaan oppilaiden soittamisen taso,
- omien musiikillisten ideoiden kokeilua ja tuottamista ääntä, laulua, soittimia, liikettä ja musiikkiteknologiaa käyttäen.

Syventävä laulun ja yhteissoiton opiskelu tapahtuu luokkaopiskelun lisäksi koulun kuoroissa ja orkestereissa sekä erilaisissa laulu- ja soitinyhtyeissä, jotka voivat toimia koulun kerhoina. Näihin musiikkiluokkalaiset osallistuvat omien taitojensa mukaan opettajan ohjauksen perusteella.

Kaikille musiikkiluokkalaisille annetaan mahdollisuuksia esiintymiskokemukseen. Musiikkiluokkien joka lukuvuotiset yhteiset konsertit ja luokkien omat tai yhteiset matineat ovat hyviä tilaisuuksia oppilaiden esiintymisille. Myös koulupäivien ulkopuolisella ajalla toteutettavat esiintymiset kuuluvat olennaisena osana musiikkiluokkalaisten opiskeluun.

Arviointi

Arviointi noudattaa opetushallituksen antamia musiikin arviointiohjeita. Musiikkiluokalla oppilaan arvioinnin lähtökohtana painottuvat musiikinopetuksen tiedolliset ja taidolliset tavoitteet, sekä oppilaan monipuolinen musiikillinen osallistuminen ja toiminta **koulussa**. Musiikkiluokan oppilaan arviointi sisältää keskeisiä oppilaan musiikillista kokonaiskehitystä mittaavia alueita, kuten:

- laulu- ja soittotaidon kehittyminen yksin ja ryhmässä,
- rytmi- ja melodiatajun kehittyminen,
- muoto- ja tyyliatajun kehittyminen,
- musiikillisen muistin kehittyminen,
- oppilaan luovuuden kehittyminen erilaisissa musiikkitoiminnoissa.

Arvosanaa annettaessa voidaan painottaa oppilaan parasta osaamisaluetta, joten arvosana koostuu eri alueiden arvioinnista, mutta ei välttämättä niiden keskiarvosta.

Musiikkiluokan oppilaan arvosana musiikissa ei ole verrannollinen tavallisella luokalla opiskelevan oppilaan musiikin arvosanan kanssa.

Vuosiluokka 3

Opetuksen tavoitteet

- Oppilas osallistuu yhteismusisointiin. (T1)
- Oppilas oppii kiinnittämään huomiota sävelpuhtauteen yksiaanisissa lauluissa ja oppii luontevaa äänenkäyttöä. (T2)
- Oppilas valitsee itselleen oman soittimen, jossa aloittaa pitkäjänteisen harjoittelun. (T2)
- Oppilas ilmaisee itseään musiikillisen keksinnän keinoin joko laulaen, soittaen tai liikkuen. (T3, T6)
- Oppilas oppii kuuntelemaan ja havainnoimaan keskittyneesti ja aktiivisesti ääniympäristöä ja musiikkia sekä ymmärtää oman osuutensa merkityksen ryhmässä musisoinnissa. (T4)
- Oppilas opettelee ymmärtämään musiikin käsitteitä ja merkintätapoja sekä tutustuu muutamaa keskeiseen säveltäjäan ja teoksen musisoinnin yhteydessä, ja saa mahdollisuuden suorittaa Musiikin perusteet 1 - opinnot. (T7)
- Oppilas kehittää musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistuu tavoitteiden asettamiseen ja arvioi edistymistään suhteessa tavoitteisiin. (T9)

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppimaan oppiminen: Tutkiva ja luova työskentelyote, yhdessä tekeminen sekä mahdollisuus syventymiseen ja keskittymiseen edistävät ajattelun ja oppimaan oppimisen kehittymistä. (L1)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Oppilas harjoittelee ilmaisemaan itseään musiikin keinoin ja esiintymään erilaisissa tilanteissa mahdollisuuksien mukaan. (L2)

Monilukutaito: Musiikinopetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellistä musiikin kieltä ja siitä nousevia tulkintoja. Opetellaan ymmärtämään musiikin tilanne- ja aikasidonnaisuutta. (L4)

Työelämätaidot ja yrittäjyys: Harjoitellaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa. Kannustetaan työskentelyyn ja sen tulosten arvostamiseen. Oppilas ymmärtää tehtävänsä osana kokonaisuutta. (L6)

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen: Oppilas ymmärtää omien valintojensa ja tekojensa merkityksen itselleen ja ympäristölle. Oppilaita ohjataan osallistumaan yhteisten projektien suunnitteluun ja valmistamiseen sekä kantamaan oma vastuunsa projektien toteutumisessa. (L7)
Tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- terve äänenkäyttö
- puhdas yksiaanisyyys
- äänenkäytön harjoituksia, melodiatoistot, tutustutaan moniaanisyyteen esim. kaanoneiden avulla, kaksiaanisyyys
- kansanlauluja, **suomalaista laulustoa** sekä muita ikäkauteen sopivia lauluja, myös ilman säestystä, tehdään yhteistyötä mm. ympäristöopin kanssa
- juhliin ja oppiaineisiin liittyviä lauluja, joista osa ulkoa esim. Maamme-laulu, Suvivirsi
- kuorotoiminta jossakin koulun kuorossa

SOITTAMINEN

- oppilas aloittaa oman sinfoniaorkesterisoittimen opiskelun tai jatkaa jo aiemmin soittamansa sinfoniaorkesterisoittimen soittotunneilla käymistä
- oppilas opiskelee nokkahuilun ja mahdollisuuksien mukaan muiden koulusoittimien soittamista
- oppilas soittaa luokan sinfoniaorkesterissa

MUSIIKILLINEN KEKSIMINEN

- musiikkiliikuntaa yhteistyössä liikunnan kanssa, koska musiikin tuntimäärä on rajallinen
- Improvisaatio muutamaa säveltä käyttäen esim. pentatonisella asteikolla koulusoittimin tai omalla soittimella
- erilaisten äänilähteiden käyttäminen musiikillisessa keksinnässä
- yhteistyö muiden oppiaineiden kanssa

MUSIIKIN KUUNTELU

Oma kuuntelu:

- sävelpuhtauden kuuntelemisen opettelu
- oman osuuden hahmottaminen yhteismusisoinnissa

Tunnistava kuuntelu:

- tunnelmien ja mielikuvien löytäminen ja tunnistaminen musiikissa
- tunnistaa joitakin yksittäisiä soittimia orkesterimusiikista
- erilaisten muotorakenteiden hahmottaminen
- oppilas ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- tutustutaan joihinkin taidemusiikin keskeisiin säveltäjiin ja teoksiin, sisältönä mm. suomalainen kansanmusiikki, ohjelmamusiikki ja musiikkisadut, esimerkiksi **joku Sibeliuksen teos, Tsaikovskin Pähkinänsärkijä, Rautavaaran Cantus Arcticus, Prokofjevin Pekka ja susi**

MUSIIKIN TUNTEMUS

Musiikin teoria ja säveltapailu:

- Musiikin perusteet 1 -kurssin aineksen harjoittelu

Musiikkitietous:

- tutustutaan joihinkin taidemusiikin keskeisiin säveltäjiin ja teoksiin, sisältönä mm. luokan orkesterissa soitettava musiikki ja kuunteluosuudessa mainittu musiikki

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- harjoitellaan esiintymistilanteita ja esiinnyttään oppilaan ja ryhmän valmiuksien mukaisesti
- tunneilla valmistettuja tuotoksia esitetään mahdollisuuksien mukaan
- tarjotaan oppilaille positiivisia esiintymiskokemuksia ja kiinnitetään huomiota esityksen valmistusprosessiin
- tehdään yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa (päiväkodit, vanhainkodit, lähikoulut...)
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

Vuosiluokka 4

Opetuksen tavoitteet

- Syvennetään kolmannella luokalla opittuja asioita.
- Oppilas osallistuu yhteismusisointiin. (T1)
- Oppilas oppii kiinnittämään huomiota sävelpuhtauteen yksiaanisissä lauluissa ja oppii luontevaa äänenkäyttöä. (T2)
- Oppilas jatkaa oman soittimensa pitkäjänteistä ja säännöllistä harjoittelua. (T2)
- Oppilas ilmaisee itseään musiikillisen keksinnän keinoin joko laulaen, soittaen tai liikkuen. (T3, T6)
- Oppilas oppii kuuntelemaan ja havainnoimaan keskittyneesti ja aktiivisesti ääniympäristöä ja musiikkia sekä ymmärtää oman osuutensa merkityksen ryhmässä musisoinnissa. (T4)
- Oppilas opettelee ymmärtämään musiikin käsitteitä ja merkintätapoja sekä tutustuu muutamaa keskeiseen säveltäjään ja teokseen musisoinnin yhteydessä, ja saa mahdollisuuden suorittaa Musiikin perusteet 1 - opinnot. (T7)

- Oppilas kehittää musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistuu tavoitteiden asettamiseen ja arvioi edistymistään suhteessa tavoitteisiin. (T9)

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppimaan oppiminen: Tutkiva ja luova työskentelyote, yhdessä tekeminen sekä mahdollisuus syventymiseen ja keskittymiseen edistävät ajattelun ja oppimaan oppimisen kehittymistä. (L1)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Oppilas harjoittelee ilmaisemaan itseään musiikin keinoin ja esiintymään erilaisissa tilanteissa mahdollisuuksien mukaan. (L2)

Monilukutaito: Musiikinopetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellistä musiikin kieltä ja siitä nousevia tulkintoja. Opetellaan ymmärtämään musiikin tilanne- ja aikasidonnaisuutta. (L4)

Työelämätaidot ja yrittäjäjys: Harjoitellaan työskentelemään itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa. Kannustetaan työskentelyyn ja sen tulosten arvostamiseen. Oppilas ymmärtää tehtävänsä osana kokonaisuutta. (L6)

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen: Oppilas ymmärtää omien valintojensa ja tekojensa merkityksen itselleen ja ympäristölle. Oppilaita ohjataan osallistumaan yhteisten projektien suunnitteluun ja valmistamiseen sekä kantamaan oma vastuunsa projektien toteutumisessa. (L7)

Tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- terve äänenkäyttö
- puhdas yksiäänisyys
- äänenkäytön harjoituksia, melodiatoistot, moniäänisyys
- kansanlauluja, **suomalaista ja pohjoismaista laulustoa** sekä muita ikäkauteen sopivia lauluja, myös ilman säestystä, tehdään yhteistyötä mm. ympäristöopin kanssa
- juhliin ja oppiaineisiin liittyviä lauluja, joista osa ulkoa esim. Maamme-laulu, Suvivirsi
- kuorotoiminta jossakin koulun kuorossa

SOITTAMINEN

- oppilas jatkaa sinfoniaorkesterisoittimen opiskelua ja käy säännöllisesti instrumenttinsa soittotunneilla
- oppilas opiskelee nokkahuilun ja mahdollisuuksien mukaan muiden koulusoittimien soittamista
- oppilas soittaa luokan sinfoniaorkesterissa

MUSIIKILLINEN KEKSIMINEN

- musiikkiliikuntaa yhteistyössä liikunnan kanssa, koska musiikin tuntimäärä on rajallinen
- improvisaatio muutamaa säveltä käyttäen esim. pentatonisella asteikolla koulusoittimin tai omalla soittimella
- erilaisten äänilähteiden käyttäminen musiikillisessa keksinnässä

yhteistyö muiden oppiaineiden kanssa

MUSIIKIN KUUNTELU

Oma kuuntelu:

- sävelpuhtauden kuuntelemisen opettelu
- oman osuuden hahmottaminen yhteismusisoinnissa

Tunnistava kuuntelu:

- tunnelmien ja mielikuvien löytäminen ja tunnistaminen musiikissa
- tunnistaa joitakin yksittäisiä soittimia orkesterimusiikista
- erilaisten muotorakenteiden hahmottaminen

- oppilas ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- tutustutaan joihinkin taidemusiikin keskeisiin säveltäjiin ja teoksiin, sisältönä mm. suomalainen kansanmusiikki, pohjoismainen musiikki ohjelmamusiiikki ja musiikkisadut, esimerkiksi joku Sibeliuksen teos, Tšaikovskin Pähkinänsärkijä, **osia Vivaldin Vuodenajoista, Griegin Peer Gynt**

MUSIIKIN TUNTEMUS

Musiikin teoria ja säveltapailu:

- Musiikin perusteet 1 -kurssin aineksen harjoittelu ja **mahdollisuus MuPe 1 -opintojen suorittamiseen.**

Musiikkitietous:

- tutustutaan joihinkin taidemusiikin keskeisiin säveltäjiin ja teoksiin, sisältönä mm. luokan orkesterissa soitettava musiikki ja kuunteluosuudessa mainittu musiikki

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- harjoitellaan esiintymistilanteita ja esiinnyttään oppilaan ja ryhmän valmiuksien mukaisesti
- tunneilla valmistettuja tuotoksia esitetään mahdollisuuksien mukaan
- tarjotaan oppilaille positiivisia esiintymiskokemuksia ja kiinnitetään huomiota esityksen valmistusprosessiin
- tehdään yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa (päiväkodit, vanhainkodit, lähikoulut...)
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

Vuosiluokka 5

Opetuksen tavoitteet

Jatketaan edellisillä vuosiluokilla aloitettujen tavoitteiden syventämistä ja lisäksi:

- Oppilas opettelee improvisoimaan sekä oppii tuottamaan ja jäsentelemään omia musiikillisia ideoita ääniä, soittimia, liikettä ja musiikkitekniologiaa käyttäen, suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin. (T5)
- Oppilas ilmaisee musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillista maailmaa sanoin, kuvin tai liikkeen avulla. Oppilas oppii käyttämään ääntään monipuolisesti sekä kehittämään musiikillista ilmaisuaan laulaen, soittaen ja liikkuen yksin ja ryhmässä. Oppilas oppii kriittisesti tarkastelemaan ja arvioimaan erilaisia ääniympäristöjä ja tutustuu musiikin eri lajeihin ja tyyleihin (T6)
- Oppilas edistyy musiikin teorian ja säveltapailun opinnoissa ja saa opettajan valinnan mukaan mahdollisuuden suorittaa Musiikin perusteet 2 -kurssin. (T7)
- Oppilas tunnistaa musiikin vaikutuksia sekä fyysiseen että psyykkiseen hyvinvointiin sekä osaa huolehtia musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta. (T8)
- Oppilas kehittää musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistuu tavoitteiden asettamiseen ja arvioi edistymistään suhteessa tavoitteisiin. Oppilas kehittää yhteissoittotaitojaan ja yhteislaulutaitojaan kouluorkesterissa, koulukuorossa ja yhtyeissä. Oppilas osallistuu esiintymisiin ja oppii esiintymistaitoja (T9)

Laaja-alainen osaaminen

Syvennetään edellisillä vuosiluokilla opittuja taitoja ja lisäksi:

(L1) **Ajattelu ja oppimaan oppiminen:** Oppimaan oppimisen taidot karttuvat, kun oppilaita ohjataan ikäkaudelleen sopivalla tavalla asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään, arvioimaan edistymistään sekä hyödyntämään teknologisia ja muita apuvälineitä opiskelussaan.

(L2) **Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu:** Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen. Koulutyössä kannustetaan mielikuvituksen käyttöön ja kekseliäisyyteen.

(L3) **Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot:** Kouluyhteisö ohjaa ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista.

(L4) **Monilukutaito:** Musiikinopetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellistä musiikin kieltä ja siitä nousevia tulkintoja. Opetellaan ymmärtämään musiikin tilanne- ja aikasidonnaisuutta.

(L5) **Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen:** Pohditaan yhdessä, miksi tieto- ja viestintäteknologiaa tarvitaan musiikin opiskelussa, ja miten sitä voi opiskelussa hyödyntää.

(L6) **Työelämätaidot ja yrittäjyys:** Oppilas oppii tunnistamaan omat vahvuutensa sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen merkityksen.

(L7) **Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen:** Oppilaat oppivat arvioimaan median vaikutuksia ja käyttämään sen mahdollisuuksia. Oppilaita ohjataan osallistumaan yhteisten projektien suunnitteluun ja valmistamiseen sekä kantamaan oma vastuunsa projektien toteutumisessa.

Tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- terve ja monipuolinen äänenkäyttö
- moniäänisyys
- ikäkaudelle sopivia lauluja monipuolisesti eri musiikkityyleistä ja -kulttuureista, **esim. Eurooppa**, tehdään yhteistyötä mm. ympäristöopin kanssa
- **äänenhuolto, äänenmurros, äänityypit**
- juhliin ja oppiaineisiin liittyviä lauluja, joista osa ulkoa esim. Maamme-laulu, Suvivirsi
- kuorotoiminta koulun kuorossa

SOITTAMINEN

- luokkasoittimina nokkahuilu ja oma orkesterisoitin
- **kitaran, basson ja lyömäsoittimien alkeet**
- **tutustuminen suomalaisiin kansansoittimiin mahdollisuuksien mukaan, esim. kannel**
- luokkaorkesteritoiminta
- kehittyminen oman orkesterisoittimen soittamisessa ja orkesterisoittimen soittotunneilla käyminen

MUSIIKILLINEN KEKSINTÄ

- omien musiikillisten ideoiden tuottaminen
- musiikillista keksintää liikkuen, laulaen, soittaen
- **tutustuminen elektronisiin äänilähteisiin ja musiikin tietokoneohjelmien käyttöön**
- yhteistyö muiden oppiaineiden kanssa

MUSIIKIN KUUNTELU

Oma kuuntelu:

- oman osuuden hahmottaminen yhteismusisoinnissa
- **muiden kuuntelu yhteismusisoinnissa**
- **tunnelmien ja mielikuvien tunnistaminen**
- **kuulon huolto**

Tunnistava kuuntelu:

- tunnistaa yksittäisen soittimen esim. orkesteriteoksesta
- Kriittinen kuuntelu
- oppilas ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- erilaisten muotorakenteiden hahmottaminen

- esim. Sibelius Tuonelan joutsen, Valse Triste, Benjamin Britten Young person's guide to orchestra, näyttämömusiikki esim. Maija Poppanen, W.A. Mozart Taikahuilu

MUSIIKIN TUNTEMUS

Musiikin teoria ja säveltapailu:

- opiskellaan **Musiikin perusteet 2 -kurssin sisältöjä** (mm. sävellajeja ja intervaleja) sekä syvennetään säveltapailun osaamista

Musiikkitietous:

- **tutustutaan joihinkin Euroopan maiden taide- ja kansanmusiikkiin**
- **tutustutaan joidenkin oman aikamme säveltäjien musiikkiin (esim. Rautavaara, Sallinen, Kuusisto)**
- **alustavaa tutustumista taidemusiikin historian aikakausiin, esimerkiksi luokkaorkesterin ohjelmiston perusteella**
- tutustuminen Suomen taide- ja kansanmusiikkiin

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- esiinnyttään oppilaan ja ryhmän valmiuksien sekä käytettävissä olevan ajan tarjoamien mahdollisuuksien mukaisesti
- tarjotaan oppilaille positiivisia ja mahdollisimman monipuolisia esiintymiskokemuksia ja kiinnitetään huomiota esityksen valmistusprosessiin, **vastuullistetaan oppilaita suunnittelu- ja valmistelutyössä**
- tehdään yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa (päiväkodit, vanhainkodit, lähikoulut...)
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

MUSIIKKI JA HYVINVOINTI

- **musiikin merkitys itselle, yhteisölle ja yhteiskunnalle ja niiden hyvinvoinnille, tehdään yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan uskonnon, elämänskatsomustiedon, ympäristöopin ja liikunnan kanssa**
- **yksilö musiikin maailmassa, mahdollinen yhteistyö alueen muiden musiikkitoimijoiden kanssa, tutustuminen alueelliseen musiikkielämään**
- **musiikki mediassa**

Vuosiluokka 6

Opetuksen tavoitteet

Jatketaan edellisillä vuosiluokilla aloitettujen tavoitteiden syventämistä ja lisäksi:

- Oppilas opettelee improvisoimaan sekä oppii tuottamaan ja jäsentelemään omia musiikillisia ideoita ääniä, soittimia, liikettä ja musiikkiteknologiaa käyttäen, suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai monitaiteellisia kokonaisuuksia eri keinoin. (T5)
- Oppilas ilmaisee musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillista maailmaa sanoin, kuvin tai liikkeen avulla. Oppilas oppii käyttämään ääntään monipuolisesti sekä kehittämään musiikillista ilmaisuaan laulaen, soittaen ja liikkuen yksin ja ryhmässä. Oppilas oppii kriittisesti tarkastelemaan ja arvioimaan erilaisia ääniympäristöjä ja tutustuu musiikin eri lajeihin ja tyyleihin (T6)
- Oppilas edistyy musiikin teorian ja säveltapailun opinnoissa ja saa opettajan valinnan mukaan mahdollisuuden suorittaa Musiikin perusteet 2 -kurssin. (T7)
- Oppilas tunnistaa musiikin vaikutuksia sekä fyysiseen että psyykkiseen hyvinvointiin sekä osaa huolehtia musisointi- ja ääniympäristön turvallisuudesta. (T8)
- Oppilas kehittää musiikillista osaamistaan harjoittelun avulla, osallistuu tavoitteiden asettamiseen ja arvioi edistymistään suhteessa tavoitteisiin. Oppilas kehittää yhteissoittotaitojaan ja yhteislaulutaitojaan kouluorkesterissa, koulukuorossa ja yhtyeissä. Oppilas osallistuu esiintymisiin ja oppii esiintymistaitoja (T9)

Laaja-alainen osaaminen

Syvennetään edellisillä vuosiluokilla opittuja taitoja ja lisäksi:

(L1) **Ajattelu ja oppimaan oppiminen:** Oppimaan oppimisen taidot karttuvat, kun oppilaita ohjataan ikäkaudelleen sopivalla tavalla asettamaan tavoitteita, suunnittelemaan työtään, arvioimaan edistymistään sekä hyödyntämään teknologisia ja muita apuvälineitä opiskelussaan.

(L2) **Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu:** Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen. Koulutyössä kannustetaan mielikuvituksen käyttöön ja kekseliäisyyteen.

(L3) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot: Kouluyhteisö ohjaa ymmärtämään, että jokainen vaikuttaa toiminnallaan niin omaan kuin toistenkin hyvinvointiin, terveyteen ja turvallisuuteen. Oppilaita kannustetaan huolehtimaan itsestä ja toisista.

(L4) Monilukutaito: Musiikinopetuksessa tarkastellaan oppilaille merkityksellistä musiikin kieltä ja siitä nousevia tulkintoja. Opetellaan ymmärtämään musiikin tilanne- ja aikasidonaisuutta.

(L5) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen: Pohditaan yhdessä, miksi tieto- ja viestintäteknologiaa tarvitaan musiikin opiskelussa, ja miten sitä voi opiskelussa hyödyntää.

(L6) Työelämätaidot ja yrittäjäyys: Oppilas oppii tunnistamaan omat vahvuutensa sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen merkityksen.

(L7) Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen: Oppilaat oppivat arvioimaan median vaikutuksia ja käyttämään sen mahdollisuuksia. Oppilaita ohjataan osallistumaan yhteisten projektien suunnitteluun ja valmistamiseen sekä kantamaan oma vastuunsa projektien toteutumisessa. Tehdään yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

LAULAMINEN

- terve ja monipuolinen äänenkäyttö
- moniäänisyys
- ikäkaudelle sopivia lauluja monipuolisesti eri musiikkityyleistä ja -kulttuureista, alustava tutustuminen muiden maanosien musiikkiin, **esim. Afrikka, Aasia**, tehdään yhteistyötä esim. ympäristöopin kanssa
- äänenhuolto, äänenmurros, äänityypit
- juhliin ja oppiaineisiin liittyviä lauluja, joista osa ulkoa esim. Maamme-laulu, Suvivirsi
- kuorotoiminta koulun kuorossa

SOITTAMINEN

- luokkasoittimina nokkahuilu ja oma orkesterisoitin
- kitaran, basson ja lyömäsoittimien alkeet, bändisoittoa mahdollisuuksien mukaan
- tutustuminen suomalaisiin kansansoittimiin mahdollisuuksien mukaan, esim. kannel
- luokkaorkesteritoiminta
- kehittyminen oman orkesterisoittimen soittamisessa ja orkesterisoittimen soittotunneilla käyminen

MUSIIKILLINEN KEKSINTÄ

- omien musiikillisten ideoiden tuottaminen
- musiikillista keksintää liikkuen, laulaen, soittaen
- tutustuminen elektronisiin äänilähteisiin ja musiikin tietokoneohjelmien käyttöön
- yhteistyö muiden oppiaineiden kanssa, esimerkiksi musiikkiliikunta

MUSIIKIN KUUNTELU

Oma kuuntelu:

- oman osuuden hahmottaminen yhteismusisoinnissa
- muiden kuuntelu yhteismusisoinnissa

- Tunnelmien ja mielikuvien tunnistaminen
- kuulon huolto

Tunnistava kuuntelu:

- tunnistaa yksittäisen soittimen esim. orkesteriteoksesta
- Kriittinen kuuntelu
- oppilas ilmaisee kuulemaansa esim. liikkuen, piirtäen, sanallisesti
- erilaisten muotorakenteiden hahmottaminen
- **näyttämömusiikki esim. Oopperan kummitus, Sound of music**

MUSIIKIN TUNTEMUS

Musiikin teoria ja säveltapailu:

- opiskellaan Musiikin perusteet 2 -kurssin sisältöjä (mm. sävellajeja ja intervaleja) sekä syvennetään säveltapailun osaamista
- **opettajan valinnan mukaisesti mahdollisuus suorittaa Musiikin perusteet 2 -kurssi**

Musiikkitietous:

- tutustutaan joihinkin Euroopan maiden sekä alustavasti myös muiden maanosien taide- ja kansanmusiikkiin
- tutustutaan joidenkin oman aikamme säveltäjien musiikkiin (esim. Rautavaara, Sallinen, Kuusisto)
- tutustumista taidemusiikin historian aikakausiin, esimerkiksi luokkaorkesterin ohjelmiston perusteella
- tutustuminen Suomen taide- ja kansanmusiikkiin

YHTEINEN MUSISOINTI JA ESIINTYMINEN

- esiinnyttään oppilaan ja ryhmän valmiuksien sekä käytettävissä olevan ajan tarjoamien mahdollisuuksien mukaisesti
- tarjotaan oppilaille positiivisia ja mahdollisimman monipuolisia esiintymiskokemuksia ja kiinnitetään huomiota esityksen valmistusprosessiin, vastuullistetaan oppilaita suunnittelu- ja valmistelutyössä
- Tehdään yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa (päiväkodit, vanhainkodit, lähikoulut...)
- opetellaan yleisökäyttäytymistä sekä esiintymisetikettiä

MUSIIKKI JA HYVINVOINTI

- musiikin merkitys itselle, yhteisölle ja yhteiskunnalle ja niiden hyvinvoinnille, tehdään yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan uskonnon, elämäntiedon, ympäristöopin ja liikunnan kanssa
- yksilö musiikin maailmassa, mahdollinen yhteistyö alueen muiden musiikkitoimijoiden kanssa, tutustuminen alueelliseen musiikkielämään
- musiikki mediassa